Anul II. nrul 13. Apare în I. și 15. a fiecărei luni Budapesta 15. julie 1903.

Abonamentul:
1 an: ... ... 2 coroane
1/2 an: ... ... 1 coroană
Un numer: 8 fileri
Abonamentul să se trimetă cel puțin pe 1/2 an.

VOINTA POPORULUI

Organul partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria.
Foaie pentru poporul muncitor Român.

Redacția și administrația: Szabad Szó BUDAPESTA, VII., István-ut 67
Aici să se adreseze tot felul de scrisori și bani.

Rugare! Rugăm pe acei stimați abonenți ai Voinței Poporului, cărora li s'a împlinit abonamentul, să binevoiască a înoi, căci la cas contrar vom sista trimiterea foei.

Rușine!

— Respuns »Tribunei Poporului« —

D. Russu Șirianu scrie în foaia sa »Tribuna Poporului, că a umblat zilele aceste prin satele unde socialiștii jidovi (auzi vorbă!) dela Budapesta au ținut adunări. Și apoi scrie Dlui o grămadă de minciuni, de cari numai un om făr de obraz poate scrie. Noi la toate acestea ii rěspundem contra socialistului din Arad: Să-i fie rușine!

Nu ne place a înjura pe nimeni în »Voința Poporului,« mai ales nu ne place a scrie, că-i un fariseu mincinos acela, despre cine mai credeau unii, că-i binevoitoriul poporului, dar după cele scrise în Tr. P. trebue să arătăm, că ce om este Dlui și tovarășii sei.

Russu Șirianu

mințesce, când scrie, că noi oare-când am fi zis sau am fi scris, că sě va împărți pămênt între aceia, cari se înscriu la socialiști. Fraților! Oare nu chiar partida socialdemocrată reorgonisată a fost aceea, care v'a luminat, că împărțirea pămêntului este o poveste, care o rěspândesc dușmanii poporului? A mințit așadară Russu Șirianu. Să-i fie rușine!

Russu Șirianu

a mințit și atuncia, când a scris, că noi prostim poporul cu aceea, că zicem, că socialistii nu vor plăti dare. Minciună mare a zis

Russu Șirianu

și cu aceea, că scrie despre conducătorii partidei, că ei le fac toate în Pesta, ca rodul muncei săteanului să sě poată vinde cu preț cât de scăzut. Fie-i rușine aceluia, cine cu voia scrie minciuni.

In țara Nemțească nu de mult s'au ales 81 ablegați socialiști în casa țerei.

Russu Șirianu

și aici vre să țină lumea cu minciuni scriind, că aceia-s dușmanii poporului. Par-că atuncia i-ar fi ales!

Russu Șirianu

a mințit, când a scris, că noi oare-când am fi zis, că Lueger primarul Vienei e socialist. Despre hoțul din Viena n'am făcut amintire nici odată, căci am sciut despre el, că este un nemernic, reu voitor al poporului.

Și oare să mai amintim șirul fără capăt ale minciunilor piticului din Arad?

Scrie, că socialiștii îs jidovi.
Lazar Pavel din Talpoș, ești tu jidov?
Ocrușnic Pasc din Beliu ești tu jidov?
Auerbach din Budapesta ești tu jîdov?
Voi nu sunteți jidovi.

(V'am ales pe voi trei, cari dealtcum sunteți frați chiar așa de buni, ca alții.) Dar chiar de ați fi toți trei jidovi, n'ar trebui să vě fie rușine, căci și jidovul este făcut din carne și sânge. Și intre jidovi chiar așa are poporul prieteni și dușmani, precum și între alte popoare sunt oameni cu cinste și oameni mincinoși. De altcum Russu Șirianu uită-sě numai în oglindă și va afla că ce deschilinire este între Dlui și între un jidov mincinos, nerușinat: Nimic.

Dar deaceea noi cu bucurie anunțăm, că în partida socialdemocrată chiar așa au loc jidovii, ca și cei de altă lege. Pentru-că socialiștii nu sě uită la aceea, că cine de ce lege sě ține, ci pretinde, ca cine-i socialdemocrat să fie om cinstit cu inimă adevěrată. Pe oameni, ca Russu Șirianu nu-i suferim. Pentru-că între noi n'au loc cei mincinoși și cei necinstiți. Ne pare reu, dar a trebuit să arătăm făr de teamă, că Russu Șirianu chiar când s'a arătat mai bun prieten al poporului, atunci a scris minciunile cele mai mari.

Nu l'am suduit, ci am scris cu peana, ce am sciut. Poporul care vede zi de zi, că socialdemocrația poartă luptă adevěrată, va sci să sě ferească de Russu Șirianu și de tovarășii sei, cari fac larmă mare, că iacă așa și așa, că ei îs prietenii adevěrații ai poporului, dar când e vorbă să

Organisați-ve în pace!

facă ceva sĕ trag sub masă, să nu fie vĕzuţi. Cunoascem noi politica asta a cânilor.

Cum sĕ poate, ca Russu Şirianu chiar acum s'a dat pe faţă, ca prieten aşa mare? Unde a fost păn acuma? Căci din trecut numai atâta scim, că el totdeauna a făcut politică mare cu domnii. Cu sĕrăcimea nici odată nu a stat de vorbă. Poate numai atuncia, când ducea ţĕrănimea la ceva paradie domnească.

Cine nu l'a cunoscut pe Russu Şirianu, îl va cunoasce de acuma. Cu inimă bună vĕ ferim de el şi de vorbele dulci ale lui. El vĕ invită în partidul naţional Român. Noi nu mergem acolo, unde de 22 de ani nimic nu s'a făcut. Rĕmânem noi la socialdemocraţie, care luptă fără teamă pentru dreptate. Ne înfundă în temniţe, ne pedepsesce (globesce) cu bani, ne asupresc cu gendari, dar nădejdea tot nu iasă din inimile noastre Noi totuşi strigăm:

Să trăiască socialdemocraţia!

Alţii doară n'ar fi scris despre piticul din Arad, că a minţit. Noi fără teamă le scriem toate şi despre el şi despre noi şi despre alţii.

Socialdemocraţia una vrea: dreptate! Unul să le aibă toate, ca şi celalalt. Russu deabunăsamă nu vrea aşaceva.

Socialdemocraţii vreau.

Şi socialdemocraţii strigă:

Să trăiască partida socialdemocrată reorganisată din Ungaria, care unesce toate popoarele din ţară sub un steag, pe care este scris:

Drepturi poporului!

„Este a noastră lumea . . .“

In Germania s'au ales 81 de ablegaţi socialişti.

In ţara Nemţească septămâna trecută a fost alegere de ablegaţi. Dintre 397 de deputaţi 81 au fost aleşi ablegaţi socialişti. 81 de fraţi avem în casa ţerei din Berlin. Putem fi mândri, căci nemţii ni-s fraţi tocmai aşa, precum oamenii cu inimă adeverată de ori-care naţiune.

In ţara Nemţească ablegaţii socialişti au căpătat laolaltă 3 milioane de voturi dela fraţi economi şi industriaşi.

Auzi, 3 milioane de oameni cu o voie au strigat: Să trăiască socialdemocraţia, mântuitoarea lumei!

Când partida din Berlin a luat veste despre învingerea cea mare, au scris în foaia lor »Vorwärts,« care apare în fiecare zi, un articol scriind:

„— A noastră este Germania! A noastră este lumea întreagă!“

Este adeverat! Lumea întreagă este a socialdemocraţilor. Toate popoarele se unesc sub steagul roşu şi nu va trece multă vreme, că în toate ţerile vor fi ablegaţi socialişti în numer mare şi atunci va veni o vreme mai bună mai adeverată.

Pilda nemţilor să fie spre înveţătura fiecărui Român. Deaici încolo luptaţi cu însufleţire şi mai mare. Să fim şi noi aşa de puternici, ca fraţii din ţara nemţească. Las să fâlfâe şi steagul nost aşa de mândru, ca steagul fraţilor din Germania! Inainte!

*

Acum îs 2 ani împeratul nemţilor, Vilhelm a zis:

— Las că voi înveţa eu pe bitangii de socialişti.

Atunci erau numai 58 ablegaţi în Germania. Şi poporul a respuns împeratului aşa, că acum ales 81.

*

Şi despre noi zice, că suntem bitangi. Şi noi vom sci da respuns, ca nemţii . . .

*

Am trimis următoarea telegramă fraţilor din Germania:

«Românii din Ungaria, cari îs drept credincioşi ai partidei socialdemocrate reorganisate din Ungaria, vĕ salută la victoria măreaţă! Să trăiască luptătorii învingători! Să trăiască socialdemocraţia, care duce frăţietate în toate ţerile!“

Partida din Germania ne-a rĕspuns, mulţămind urările noastre şi ne-a îndemnat la luptă.

Ce voesc socialdemocraţii?

— PROGRAM. —

rostit de **Mezőfi Vilmos** la o adunare.

(Urmare.)

Nu Dumnezeu a făcut oameni bogaţi. Nu Dumnezeu a dat mii de holde lui Károlyi, Solymosi, Szuchovszky sau pişpecului din Orade sau dealt undeva.

Aşa zeu nu Domnul a dat, ci legile nedrepte şi oamenii lacomi au făcut să fie aşa. Nime nu poate zice, că de când stă lumea, tot aşa a fost. Din istorie scim, că oamenii mii şi mii de ani au stat pe basa comunităţei. (Asta aşa sĕ înţelege, că oamenii au lucrat pământul cu o putere şi roadele iar aşa le-au împărţit între sine.) Pământul a fost a tuturor şi din roade fiecare om şi-a căpătat partea după cât a lucrat.

Noi nu zicem, precum zic unii, că cei sĕraci după moarte vor trece în raiu, unde vor căpăta rĕsplată pentru nevoile, ce au răbdat pe pământ. Noi socialdemocraţi reorganisaţi cinstim legea fiecărui om. De partea nostră ori cine poate crede, că în lumea cealaltă va fi rĕsplătit sau pedepsit.

Dar nime să nu ia în nume de rĕu, când zicem: Incă nime n'a venit îndĕrĕpt din cealaltă lume, ca să ne dee veste despre frumseţile raiului şi despre chinurile iadului. Noi aşa dară voim, ca, deja lumea asta să fie raiul acelora, cari muncesc. Omul de doauĕ ori să fie fericit: şi în lumea asta şi în cealaltă. Şi dacă vlădicele şi grofii au credinţă aşa de mare către fericirea în lumea cealaltă, pentru-ce nu ţin ei poruncile Domnului Isus Christos, care a zis, nu-ţi adună tesauri pământesci, căci le mâncă moiul şi rujina. Sau: mai uşor trece o

cămilă prin urechea acului, decât un om bogat în raiu.

Dacă nici ei nu țin sfânta evanghelie, atunci să nu ceară așaceva nici dela economi, industriași mici, comercianți mici, zileri și muncitori, că luptă, ca să ajungă fericirea încă pe pămênt. Noi socialdemocrați reorganisați așadară voim să ajungem vremea, când unul nu va avea mult, iar altul nimic. Cum o ajungem asta? Va fi vorbă mai tărziu.

(Va urma în numerul viitor.)

Fraților!

Dușmanii ne cuprind din toate părțile. Trebue să luminăm poporul. Durere, arma noastră, apostolul și apărătorul socialdemocrației, Voința Poporului este prea mică, căci apare numai de doauě ori pe lună. Ar trebui așadară, ca să apară cel puțin în fie-care duminecă. Dupăce și noi avem numai necazuri și datorii, numai de la frați așteptăm să ne ajute în munca cea grea crâncenă, ce ducem pentru cei apăsați. Nu cerem altceva, decât să rěspândiți «Voința Poporului,« să câștigați abonenți noi. Fiecare frate abonent să câștige încă unul și atunci vom fi în stare să ajungem, ce voim. Inainte! Nu încetați a agita pentru „Voința Poporului." Nu simțiți voi, că cu cât este mai puternică foaia noastră. cu atâta suntem și noi mai tari?

Câștige așadară fiecare frate un abonent. »Voința Poporului« costă

pe 1 an 2 coroane

pe $^1/_2$ an 1 coroană.

Adresa: Szabad Szó Budapest, VII., István-ut 67.

Aceia, cari încă nu și-au înoit abonamentul, sunt rugați, ca să binevoiască a înoi. In loc să scădem, mai bine să crescem.

TRIBUNA POPORULUI.

Dreptatea Șepreușenilor.

Incă își pot aduce aminte frații de întimplarea aceea nefericită, ce s'a petrecut la alegerea de birău din Șepreuș. Gendarii fără să fi făcut cineva ceva au voit să-l străpungă pe fratele Suciu și după aceea au pușcat între popor.

Sě înțelege, că fisolgăbirăul și gendarii au tăgăduit asta. Noi însă n'am odichnit până ce nu s'a vězut dreptatea Șepreușenilor.

Căpitanul Dalmady din Budapesta, care este șeful gendarilor a aflat, că **gendarii n'au avut nici un drept să pusce între popor.** Dupăcum auzim gendarii aceia, cari au împușcat **vor fi țipați din slujbă și vor fi puși la rěcoare.**

Auzim, că și fisolgăbirăul **Csukay** va fi dat în judecată, pentru-că la alegerea de birău a ținut cu domnii în contra fraților. Ar fi vremea, ca și el să-și capete pedeapsa meritată. Deaici încolo așa vor păți toți cei, cari apasă și asupresc poporul.

*

Cu durere ceti mîn foi, că sěptămâna trecută iara murit un frate, Cipos Toader care a fost rănit greu la alegerea de birău din Șepreus. Să-i fie țěrina ușoară!

*

Partida va tipări o cărticică despre întimplarea din Șepreuș. Va costa 10 fileri. Venitul curat va fi a vĕduvelor și orfanilor din Șepreuș. Vom anunța în foaie.

*

Cătanele, cari au fost trimiși pe capul Șepreușenilor după întimplarea cea grozavă-durere și acuma îs acolo și sěrăcesc poporul din Șepreuș. S'ar fi dus aceia, dar »domnii« sě tem de socialiști. Apoi domnii aceia să nu sě teme, socialiști nu-i vor omorî. Nici Dzeu nu bate cu bâta. Ce țin ei cătănia aceea pe paguba Șepreușe ilor.

Dealtcum Șepreușenii dau o rugare la casa țěrei, în care cer să li sě facă ușorință și cătanele să fie duse.

— **Voința Poporului Român.** Un anumit Popa Coresi din Budapesta trimite în dar o foaie cu titula »Voința Poporului Român.« Voesce, ca frații să creadă, că este foaia socialdemocrată. Vě atragem atențiunea, că foaia socialdemocrată sě chiamă „Voința Poporului." Dealtcum am sě vă spun una alta despre murdăriile lui Popa Coresi. El înjură pe socialdemocrații blăstămați. El o poate face. Pe el îl plătesce guvernul (domnii,) ca să scrie contra socialiștilor. Și nu-i rușine a scrie câte minciuni-toate. Nu credeți însă, că voi căpătați foaia aceea în cinste. Nici vorbă. Aceea o tipărește guvernul din darea, ce o plătiți. Cu sudoare amară ați plătit fițuica aceea, care pentru banii noștri scrie în contra voastră. Cine capătă foaia aceea, apoi s'o pună în foc să ardă cu pěcatele ei. Fratele T. Józsa, notariul organului din Ravna, ne-a trimis o epistolă foarte frumoasă, în care feresce lumea întreagă de fițuica Popa Coresi, lui care scie scrie în contra socialiștilor, dar de făcut nimic nu face. pentru ei. Popa Coresi nu-i altul decât Alexici profesor universitar, care are venit anul peste 10 mii de floreni. Si încă un om de acesta n'are rușine a da în socialiști. Cu dragoste vě ferim de Popa Coresi și de toți dușmanii socialdemocrației.

Suntem apasati. Isus Christos a respândit lumină și adever, păgânii totuși l'au restignit. Și păgânii și astăzi le fac toate, ca să oprească dreptatea. Socialdemocrația este salcă în ochii dușmanilor noștri și deaceea le fac toate, ca să oprească socialdemocrația. In T. Káránd, F.-Győrös, în cercul Tincei și în toate părțile, unde sunt socialdemocrați, vin gendari și solgăbirăii pe nedreptate pedepsesc pe frații noștri. Aici în Pesta în tot momentul vine poliția, ne dau în pîră și ne necăjesc. Ei bine! Dar să nu gândească asupritorii, că ei pot scoate din noi credința în socialdemocrați? Nici vorbă! Noi cu cât ne urmăresc mai tare, cu atât suntem mai puternici. Dar să nu uite reuvoitorii noștri, că va resări odată și soarele nostru.

— **Sângo în Ceica.** Hoherii din Șepreus vor fi pedepsiți Acuma iar s'a aflat un om »cinstit,« care

cu gendari vrea să oprească socialdemocrația. E vorbă de adunarea fraților din Ceica, unde deodată fisolgabirăul, ca din senini a trimis gendarii în contra frațlor, cari au stat în pace și în linisce. Trei oameni au fost răniți ușor. Nu i vorbă de asta. A curs sânge. Sângele acela trebue să sĕ lipească de sufletul pașei din Ceica, ca să nu uite niciodată ce nemernic a fost el în 28 iunie Dealtcum auzim, că a zis într'un loc:

— In cercul meu nu vor pĕtrunde socialiștii. Cu mânile mele ii voiu scoate!

Vai drag ești pașa!

Apoi să știi, că ai intârziat. Socialdemocrația a pătruns binișor în pașalicul Dtale și vom avea gând să pătrundă și mai bine, ca să demascăm dușmanii nerușinați ai poporului.

Pfui pașa!

— **La lucru**! Am auzit, că nesce oameni făr de suflet întrunele locuri stătuesc fraților, ca să eșe din lucru, dacă nu le dă plată mai bună. Dacă am sci noi, că asta ar duce la cale, noi v'am da sfatul acesta. Dar până-ce noi nu vom fi puternici: zădarnice-s toate. Cine ve dă sfatul acela, scoateți-l din casă, căci e reuvoitoriul vostru. Nu fără muncă, ci chiar cu lucrul vor ajunge socialdemocrații drepturile lor. La lucru!

— **Organ**. Acelea comune, cari încă n'au căpătat deslușrre despre constituirea organului, binevoiască a ne da de scrie asta prin o epistolă. Insciințarea o primim numai dela abonenți. Cerem să se alăture timbru pentru respunș, căci altcum nime nu capătă respuns. P a r t i d a.

A D U N A R I.

+ **Adunare în Kurtakéri**. Sub conducerea fratelui U. Joan s'a ținut în Kurtakéri o adunare foarte frumoasă care a decurs în cea linisce și pace. Spre cinstea fraților nostri s'a ales și organul.

+ **Adunare în Hodiș**. In 28 iunie la 11 care frații din Hodiș au ținut o adunare foarte frumoasă. Președinte a fost Oa. Vasilie, care fiind ascultat în cea mai mare linisce a esplicat, că ce mărețe-s învetăturile socialdemocrației. S'a ales și organul. Inainte!

+ **Adunare în Mácsa**. Nici frații din Mácsa nu-s cei din urmă acolo, unde-i vorbă să se întăriască socialdemocrația. In 28 iunie au ținut adunare de popor. Fratele Cz. Vasilie a rostit o cuventare plină de suflet. Sus inimile!

+ **Adunare în Beél**. Frați din 5 comune au fost de față la adunarea partidei noastre din Beél Președinte a fost Pasku, care într'o cuventare frumoasă a învețat poporul să lupte sub steagul partidei noastre. Notar a fost B. Lucaciu. Inainte fraților însuflețiți!

+ **Adunare în Șiria**. Frații din Șiria au ținut Dumineca trecută o adunare foarte frumoasă spre mărirea socialdemocrației. Președinte a fost A. Alexandru, notar D. Juon. Fratele A u e r b a c h din Budapesta a desfășurat programul partidei noastre într'o vorbire de un cias. După el fratele Vecieri și H. Kovács Erzsébet din Arad a vorbit pe limba ungurească. Adunarea a decurs însuflețit în pace și în linisce.

+ **Adunare în Moroda**. Frații însuflețiți din Moroda au ținut o adunare frumoasă în 9 junie. Președinte a fost fratele C. Pavel, care a ținut o vorbire înflăcărată despre socialdemocrație și a arătat, că dorința fiecărui Român este de a se alătura de partida socialdemocrată reorganisată din Ungaria. Fratele G. Juon după asta a cetit Voința Poporului. Adunarea a decurs în linisce și în pace spre cea mai mare cinste a Morodenilor, pe cari nime nu-i va abate de la partida socialdemocrată reorganisată din Ungaria.

+ **Adunare în Magyar-Cséke**. Frații din M. Cséke au ținut adunare în 28 iunie. Președinte a fost F. Joan, notar P. Mihau. Adunarea o decurs în linisce până ce bașa din Ceica, solgăbirăul n'a făcut turburări.

+ **Adunare în Mișca**. Dumineca în 28 juniu s'a ținut prima adunare în Mișca, la care fratele Chiș Iuon din Budapesta a arătat fraților, că ce măiestoase sunt învețăturile socialdemocrației. Președinte a fost ales T. Florea care a deschis adunarea. Au fost acola frați din jurul întreg, cari toți s'au alăturat cătră partida socialdemocrată reorganisată din Ungaria. Notar a fost G. Vasalie. Când s'a gătat vorbirea, toți frații au cântat doina noastră: »Te scoală proletare!« Frații organisați din Mișca înaintează frumos. Inainte!

+ **Adunare în Almaș**. Frații din Almaș au ținut adunare frumoasă, care a decurs în cea mai mare linisce și pace. Președinte a fost T. Constantin, notar S. Joan. Inainte!

POSTA POPORULUI.

Cine vrea să capete rĕspuns în epistolă acela trimeată și timbru (bilog), căci altcum ii vom rĕspunde numai în posta poporului.

Ni se scrie, că prin unele locuri nesce oameni adună bani pentru înscriere la socialiști. Declarăm că nime n'are drept a aduna bani dela frați. Socialiștii nu se fac pe bani

*

Nemernicul Popa Coresi, care capătă dela guvern pe an 10.000 de floreni, împărțesce în dar o foaie „Voința Poporului Român, care are formă ca foaia noastră.

Vĕ dăm de scire, că Popa Coresi din însărcinarea guvernului de ani de zile prostesce poporul. Foaia lui plină cu minciuni, care vrea să vĕ îndrăgostească cu apăsătorii vostri, s'o puneți în foc.

*

Cine ve dă sfatul, ca să eșiți din lucru, da de căpătați plată mai bună, acela-i lup și nu socialist Scoateți l dintre voi cu măciuca. Cu pace și prin pace vom eși la cale

*

Nesce foi scriu, că noi vĕ facem unguri. Minciună Noauĕ nu ne pasă, țină-sĕ fiecare de ori-ce nație, noi în contra apăsătorilor luptăm.

— **P. M.** Respunsul pe »alapszabály« vine totdeauna numai după 3 4 luni.

Editor și redactor responsabil: Juon Chiș.

Tipografia Ștefan Nagel

Budapesta, VII., Vörösmarty-utcza 17.

“Muncitorii lumei, uniți-ve!“